

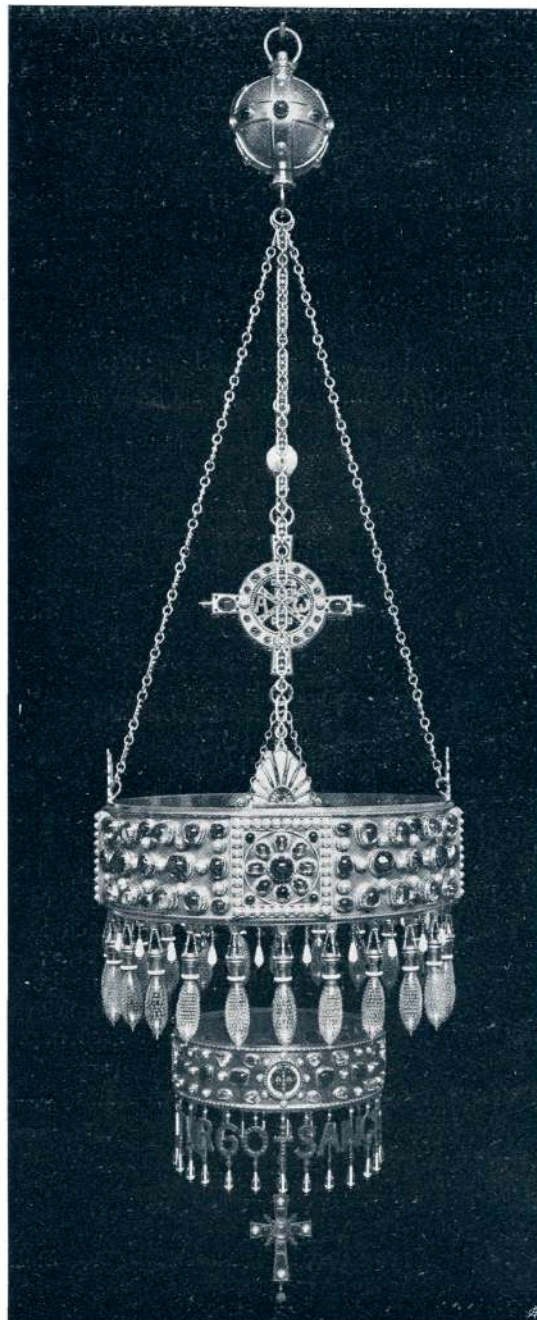
Kraepelin omenja, da je družinska oskrb, četudi primerna le razmeroma malemu številu bolnikov, dragocena in v mnogoterem oziru nenamestna v vrsti naprav, ki olajšujejo težko usodo bolnikov. Alt podarja, da se pri družinski oskrbi dosežajo glede ozdravljenja ali vsaj izboljšanja mnogo boljši rezultati nego v zavodih, in tudi Starlinger, vodja blaznice v Mauer-Öhlingu, nam svedoči, da se mnogi bolniki, ki se v zavodih le malo izboljšajo, v svobodni družinski oskrbi v neverjetni meri izboljšajo in postanejo socialni. V osebnem razgovoru o tem mi je navedel mnogo slučajev, v katerih se je bolnikovo stanje nenavadno in trajno izboljšalo.

Ako po vsem tem vprašamo, kaj bi bilo za naše kranjske razmere primerno, mislim, da bi se kot najprimerneje označilo naslednje: Zavod na Studencu je premajhen in nemoderen. Uporaben bi bil, po potrebnih adaptacijah, za hiralnico umobolnih, paviljoni za blaznike pa se mu naj povsem nanovo in moderno sezidajo (za kar bi bil najprimernejši svet fužinske graščine tik sedanjega zavoda). Zavoda drugod, daleč od Ljubljane, staviti ne kaže iz raznih vzrokov. — Kolonija se mi ne zdi izven zavoda potrebna, ker se v njem samem uporabljajo bolniki lahko v razna primerna opravila (kar se tudi zdaj dogaja), ker je delo ne le razvedrilo, temveč tudi zdravilo, vrhutega daje bolnikom tudi pomočke za razne poboljške. — Pač pa naj se poizkusi polagoma z uvedbo domače oskrbi v obližju zavoda.

Poleg dobičkov za bolnike nudi ta oskrb tudi dobiček deželi, ker so stroški za tako oskrbovane bolnike dokaj manjši. Iz same krščanske ljubezni do bližnjega pač obično ne sprejemajo bolnika v svojo rodbino niti drugod, niti pri nas. Plačuje se dotičnikom za rejo ponavadi tretjina ali polovica tega, kar stane oskrb v zavodu, od zavoda dajejo bolnikom perilo, obleko in obuvalo. Poleg tega imajo oskrbovalci v bolniku delavsko moč, katere jim ni treba plačevati. Iz teh razlogov se povsod, ko so premagani predsodki, oglašajo vedno dovolj družin za sprejem bolnikov. A deželi ni v dobiček le manjši izdatek za bolnika, temveč tudi to, da ni treba staviti tako hitro novih zavodov, oziroma razširjati in povečavati starih. Prihranijo se stroški za te in one režijske izdatke, kar bi jih povzročalo tem večje število bolnikov po zavodih. Dalo bi se urediti primerno prispevanje k stroškom od občin, ki bi sicer morale oskrbovati nekaj teh bolnikov. Seveda ta „občinska oskrb“ zdaj navadno ne prizadeva mnogo stroškov, a je pa tudi raditega skrajno pomanjkljiva in reforme potrebna.

V družinsko oskrb bi se oddajali bolniki, ki so se po natančnem opazovanju v zavodu izkazali v to primerni. Ostali bi še vedno v nekaki zvezi z za-

vodom. Zavodov zdravnik bi jih obiskoval po potrebi, pričetkom pogostejše, pozneje redkeje, se prepričal o njih stanju, o njih izboljšavi, odločal, ali se naj — v izjemnih slučajih, da se v polni prostosti ne obnašajo

LESTENEC IZ BEURONSKE ŠOLE

primerno — vrnejo v zavodovo oskrb, ali se naj, ko postanejo v to sposobni, odpuste kot ozdravljeni ali tako izboljšani, da se vrnejo na svoj dom. Kajti tudi družinska oskrb se ima smatrati le v toliko časa dovoljena, kolikor časa je potrebna.